GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
cc college van B en W
cc pers

DATUM 14 oktober 2022
ZAAKNUMMER 1210752
BEHANDELD DOOR Badeen Pedawi
TELEFOON (035) 629 2456
BETREFT Ontwikkeling cijfers vroegsignalering & verzoek raadsfracties over armoede

Geachte raads- en commissieleden,

Via deze brief informeren wij u over de ontwikkeling van de cijfers binnen vroegsignalering. We brengen in deze brief daarnaast in beeld hoe u als raad in de komende maanden bij het onderwerp armoede betrokken blijft. Met daarbij aandacht voor het verzoek van acht raadsfracties op 21 september om de beantwoording van een aantal vragen over armoede en een technische briefing met meerdere partijen in de stad die met het onderwerp te maken hebben. Tenslotte zijn als bijlage de beantwoording van twee sets art.41 vragen over armoede bijgevoegd.

Ontwikkelingen cijfers vroegsignalering & onze aanpak
Op basis van signalen van zorgverzekeraars, energiebedrijven, woningverhuurders en drinkwaterbedrijven benaderen gemeenten bewoners met betaalachterstanden proactief om hen hulp aan te bieden. Dit is de vroegsignaleringsaanpak.

Er is een stijging van het aantal Hilversummers zichtbaar die in deze aanpak naar bovenkomen: eind augustus was er sprake van 275 mensen met een betalingsachterstand, eind september komen we uit op 405. Uit onze analyse blijkt dat de toename vooral te verklaren is doordat inwoners – waarschijnlijk doordat levensonderhoud duurder wordt en energieprijzen stijgen – hun huur of zorgverzekering niet hebben kunnen betalen. We hebben het hier over een betalingsachterstand van meestal enkele honderden euro's.

Dit is een getal dat ons alert maakt, maar niet tot paniek moet leiden. We kunnen deze toename op dit moment verwerken binnen onze bestaande vroegsignaleringsaanpak. Dat we alert zijn betekent wel dat we direct aan de slag gaan met het uitbreiden van het aantal budgetcoaches, naast de budgetcoaches die nu al actief zijn. De budgetcoaches richten zich op huisbezoeken aan de mensen die dat nu nodig hebben. In de huisbezoeken helpen budgetcoaches inwoners met het maken van budgettaire keuzes

waardoor er meer geld over blijft aan het eind van de maand. Budgetcoaches wijzen inwoners ook op de energieklussers, die helpen bij het treffen van energiebesparende maatregelen (onderdeel van de energiearmoede aanpak). Ook wijzen ze op de bijzondere bijstand, waar alle inwoners in financiële moeilijkheden een beroep op kunnen doen. Wat wij lokaal verder doen is nog dit najaar onze minimaregelingen waar mogelijk verruimen (meer hierover verderop in deze brief). In november en december komen er ook vanuit het Rijk compensatiemaatregelen ter compensatie van de energierekening.

We houden de komende maanden de cijfers nauwlettend in de gaten, zodat we kunnen handelen als er meer nodig is dan de aanpak die wij op dit moment uitvoeren.

Recente en komende stukken over armoede
De hoge inflatie als gevolg van hoge energieprijzen heeft zich in de afgelopen maanden tot een kostencrisis ontwikkeld. De groeiende armoedeproblematiek die hieruit volgt is een onderwerp waarvoor u als raad terecht aandacht vraagt. Het onderwerp heeft ook de volle aandacht van het college en de ambtelijke organisatie. Recentelijk heeft u van ons verschillende brieven ontvangen waar het onderwerp armoede aan bod komt:

- 22 september: collegebrief uitvoering M22-57 over verkenning Sociaal Leenfonds.
- 27 september: collegebrief raadsdashboard sociaal domein Q1 en Q2.
- 29 september: raadsinformatiebrief wijziging beleidsregels eenmalige energietoeslag.
- 6 oktober: collegebrief afdoening T21-015 uitvoeren minimaeffectrapportage.

Als bijlagen bij deze brief ontvangt u daarnaast de antwoorden op de art.41 vragen van het CDA (‘armoede in gezinnen’ – bijlage 1) en Democraten Hilversum (‘energie schuldhulp’ – bijlage 2).

Voorafgaand aan de behandeling van de begroting ontvangt u van ons een voortgangsbrief over de aanpak energiearmoede. Die brief gaat specifiek in op de energiemaatregelen die inwoners worden aangereikt om de stijgende energiekosten te dempen. Tevens dit jaar ontvangt u informatie over ons initiatief om inwoners via de bestaande minimaregelingen extra te ondersteunen bij het vergroten van de bestaanszekerheid.

Parralel aan deze acties op korte termijn loopt het traject visievorming sociaal domein, waar bestaanszekerheid (ofwel de ondersteuning van minima in Hilversum) een onderdeel van is. U heeft hierover het college geadviseerd in de commissiebehandeling op 28 september en informatie ontvangen in de beeldvormende sessie op 12 oktober. De visie wordt in 2023 uitgewerkt in nieuwe beleidskaders, zo ook voor bestaanszekerheid (planning onderdaan deze brief).

Reactie op vragen en verzoek raadsfracties over armoede
Op 21 september hebben wij via de griffie de vragen en het verzoek om een technische briefing van acht fracties rondom armoede ontvangen (bijlage 3). Het zijn terechte vragen die een antwoord verdienen en ook de partijen in de stad die u noemt zijn belangrijk in het oog te blijven houden.

We kiezen er echter niet voor om op de kortst mogelijke termijn de vragen te beantwoorden en de briefing uit uw verzoek te organiseren. Dit zet op dit moment teveel druk op de ambtelijke organisatie, in een domein waar we alle inzet nodig hebben om de bovengenoemde stijging binnen vroegsignalering op te vangen, de energiearmoede aanpak uit te voeren, de bestaande minimaregelingen te verruimen, alsmede de crisistaken (Oekraïne- en asielopvang) en reguliere taken te blijven uitvoeren.

Het college heeft daarom besloten uw vragen in samenhang met het nieuw te ontwikkelen beleid over bestaanszekerheid op te pakken. Dat betekent concreet:

- Op korte termijn wordt een beleidsverkenning uitgevoerd ter beantwoording van de vragen. Vanwege de omvang van het vragenpakket huren wij hiervoor ambtelijke capaciteit in. Bij de beleidsverkenning hebben we tevens aandacht voor de partijen die u in het verzoek noemt;
- De opbrengst van de beleidsverkenning wordt gebruikt voor de vormgeving de nieuwe beleidskaders bestaanszekerheid, waarover u in 2023 gevraagd wordt te besluiten. Hierbij wordt eveneens de minimaeffectrapportage betrokken, alsook de verkenning naar werkende armen en huishoudens met een inkomen boven de 130% van het wettelijk sociaal minimum. Op deze verkenning gaan we nader in bij de beantwoording van de art.41 vragen van het CDA over armoede in gezinnen.

Een aantal van de antwoorden op uw vragen komt wel al aan bod in de beantwoording van de art.41 vragen van Democraten Hilversum en het CDA.

Planning

Collegebrief voortgang aanpak energiearmoede	Eind oktober 2022
Optimalisatie bestaande minimaregelingen	Voor eind 2022
Collegebrief uitkomsten evaluatie minimabeleid	Q1 2023
Herkijking minimabeleid, participatie en schuldhulpverlening (gezamenlijk traject met de raad)	T/m eind Q2 2023
Vaststelling nieuw beleid bestaanszekerheid (ofwel minimabeleid)	Q4 2023
Actieplan Ouder worden in Hilversum	2024

We vertrouwen erop u voldoende te hebben geïnformeerd over de aanpak van het college rondom de huidige kostencrisis en de armoedeproblematiek die dit veroorzaakt. We zien uit naar de bespreking met uw raad over dit onderwerp binnen de hierboven genoemde planning.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

Bijlagen

1. Collegebrief reactie op artikel 41 vragen van de CDA fractie over armoede in gezinnen
2. Collegebrief beantwoording art 41 vragen Democraten Hilversum over schuldhulpverlening ivm stijgende energieprijzen

3. RaadHilversum - Vragen Armoede verzoek technische briefing

VRAGEN ARMOEDE

Geacht college, geachte griffie,

armoede is een groeiend probleem in onze samenleving, en ook kinderen merken hier in toenemende mate de gevolgen van. Er verschijnen bijna dagelijks artikelen* die gewag maken van deze ernstige ontwikkeling.

Onze fracties willen weten hoe het in Hilversum staat met armoede in het algemeen en onder kinderen in het bijzonder. Daarom stellen wij de volgende vragen.

Wij verzoeken u vriendelijk bij de beantwoording aan te geven of het een inschatting betreft of een feitelijke constatering.

Ook vragen wij het college/de griffie om voor ons een technische briefing te organiseren met enkele deskundigen.

VRAGEN:

Armoede onder kinderen:

1. Hoeveel kinderen groeien in Hilversum op in een huishouden met een inkomen onder, op en vlak boven de armoedegrens/het sociaal minimum?
2. Hoeveel kinderen komen er op school met honger, zonder ontbijt en/of zonder lunch? Als u dit niet weet, bent u dan bereid om dit te gaan vragen aan de Hilversumse scholen (basis en middelbaar) en op de kortst mogelijke termijn aan de raad te rapporteren?
3. Wat is het beeld onder de jeugd- en jongerenwerkers over deze problematiek?

Armoedebeeld breed:

1. Hoeveel huishoudens zijn er in Hilversum met een inkomen onder/op/vlak boven de armoedegrens/het sociaal minimum?
2. Hoe splitst deze groep op naar de bron van het huishoudensinkomen? Dus: uitkering, betaald werk, zelfstandig ondernemerschap etc?
3. Door hoeveel huishoudens wordt er gebruik gemaakt van inkomensvoorzieningen? Kunt u het gebruik/de dekking per inkomensvoorziening specificeren? Met andere woorden: in hoeverre bereikt een voorziening de totale doelgroep waar deze in beginsel voor beschikbaar is?
4. Door hoeveel huishoudens wordt er gebruik gemaakt van de voedselbank?
5. De huidige energiecrisis zal naar verwachting meer huishoudens in de financiële problemen brengen. Ook huishoudens die normaliter niet tot de minima behoren. Kunt u aangeven wat de inschatting op dit punt is voor Hilversumse huishoudens, bezien over alle inkomensgroepen?
6. Ook sportverenigingen/clubs worden getroffen door de stijgende energiekosten. Kunt u aangeven hoe het met deze groep gaat en wat de verwachte ontwikkeling is? Wordt er gevreesd dat clubs serieus in de problemen komen?
7. Ook ondernemers worden geraakt door de energiecrisis. Kunt u aangeven wat de verwachting op dit punt is voor de Hilversumse ondernemers? Zijn er signalen dat ondernemers hun zaak moeten sluiten?
8. Hoe wordt er gemonitord op hoe armoede zich ontwikkelt, zodanig dat de organisatie korte termijn ontwikkelingen snel kan signalen en hierop kan inspelen?
9. Is de organisatie en het huidige financiële instrumentarium voldoende flexibel om ook "nieuwe armen" goed te kunnen ondersteunen?

We moeten als raad onze beeldvorming en informatiepositie op orde hebben om op tijd met elkaar te kunnen handelen. Als een of meer van deze vragen onderdeel zijn van de eerder toegezegde Minima Effect Rapportage (T21/015) die voor de begroting geleverd moet worden, dan mag u deze uiteraard daarbij betrekken. Ook mag u uiteraard daar waar van toepassing efficiënt omgaan met de samenloop met de eerder door de CDA-fractie gestelde vragen.

TECHNISCHE BRIEFING:

Naast deze reeks (technische) vragen hebben wij ook behoefte om van praktijkdeskundigen te horen hoe het gaat; een zogeheten ‘technische briefing’. Wij verzoeken het college en/of de griffie in ieder geval de volgende deskundigen uit te nodigen om ons op zo kort mogelijke termijn in een technische briefing bij te praten over hun waarnemingen/ervaringen:

- Vertegenwoordiger scholenkoepels
- Vertegenwoordiger huisartsen
- Vertegenwoordiger woningbouwcorporaties
- Vertegenwoordiger ondernemers
- Vertegenwoordiger inkomensvoorzieningen
- Vertegenwoordiger schuldhulploket

- Vertegenwoordiger welzijnsorganisatie en jeugd/jongerenwerk
- Vertegenwoordiger politie/jeugdboa's

Mocht het college daar nog een of meer deskundigen aan toe willen voegen, dan kan dat uiteraard.

Het doel van deze technische briefing is dat deze deskundigen met de raad kunnen delen wat de situatie is die zij in de maatschappij ervaren. Zodat we een beeld krijgen van hoe het er in de praktijk aan toegaat en betere kaders voor beleid kunnen stellen.

Graag willen wij zo snel mogelijk over deze urgente situatie in gesprek. Met deskundigen, met elkaar en met het college.

Met vriendelijke groet,

Haitske van de Linde
Hilversumse VVD

Bas Nanninga
ChristenUnie

Jarno Deen
D66

Bianca Verweij
SP

Atie van de Beek
Democraten Hilversum

Malika Boumadkar
Hart voor Hilversum

Frederique Durlacher
BVNL Hilversum

Gertjan Postman
CDA

*Lijst van relevante nieuwsberichten, aangeleverd door verschillende vragenstellers:

1. Huisarts beschrijft op LI hoe hij steeds meer mensen ontmoet in zijn spreekkamer met betalingsproblemen en dat zij nu gaan verwijzen naar de gemeente: https://www.linkedin.com/posts/shakib-sana-775393109_laura-21-heeft-een-prima-salaris-maar-activity-6970748604059676672-Ch4Q
2. School in Rotterdam voorziet in ontbijtservice, gesteund door de gemeente: https://www.rijnmond.nl/nieuws/1548851/op-deze-school-hoeft-niemand-met-een-lege-maag-in-de-klas-te-zitten-ik-voel-me-door-een-ontbijt-slimmer-en-kan-beter-leren
3. Item in het Jeugdjournaal over een school in Eindhoven waar een 'boterhammenbar' is geopend, omdat er teveel kinderen op school kwamen zonder boterhammen: https://jeugdjournaal.nl/artikel/2443977-school-opent-boterhammenbar-thuis-niet-genoeg-brood.html
4. Kinderen sporten minder door inflatie: https://www.gooieneemlander.nl/cnt/dmf20220906_56987199
5. Artikel in NRC over sportclubs in de problemen: https://www.nrc.nl/nieuws/2022/09/17/lichten-uit-niet-douchen-meer-contributie-amateursport-kan-de-energierekening-niet-betalen-a4142178

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
cc college van B en W
cc pers

DATUM 14 oktober 2022
ZAAKNUMMER 1208747
BEHANDELD DOOR Sanne Noordijk
TELEFOON (035) 629 2699
UW KENMERK
BIJLAGEN
BETREFT reactie op artikel 41 vragen over armoede in gezinnen

Geachte raads- en commissieleden,

Op 16 september 2022 heeft de fractie van het CDA vragen gesteld op basis van artikel 41 van het Reglement van Orde over armoede in gezinnen.

1. *In hoeverre bent u op de hoogte en deelt u bovenstaand geschetst beeld?*
   Het college is op de hoogte en deelt het geschetste beeld.

2. *Bent u met ons van mening dat er in deze tijd een belangrijke inspanningsplicht bij de gemeente ligt om de welzijn van kinderen en gezinnen te waarborgen.*
   De verplichting om het welzijn van kinderen en gezinnen te waarborgen ligt bij de overheid als geheel, waarbij er een onderscheid in taken te maken is. Het is de taak van het Rijk om de groei van inkomens te beïnvloeden door middel van allerlei belastingen, heffingen en toeslagen. Gemeenten mogen op basis van de Participatiewet financiële compensatie verstrekken aan individuele huishoudens. Onze lijn is dat we gezinnen met kinderen en gezinnen net als iedere andere inwoner ondersteuning bieden die dat nodig hebben. Dat doen we via de volgende regelingen en fondsen:

   - Gemeentelijke minimaregelingen: gemeentelijke financiële tegemoetkoming voor huishoudens met een laag inkomen.
   - Jeugdfonds Sport & Cultuur: financiële ondersteuning voor kinderen uit gezinnen een laag inkomen, zodat zij kunnen deelnemen aan sportieve en culturele activiteiten
   - Stichting Leergeld: financiële ondersteuning voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen, zodat zij mee kunnen doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten
   - Sportpas: Gratis of goedkoop sporten en culturele activiteiten uitproberen
   - Stichting Jarige Job: Gratis verjaardagsbox met slingers, traktaties, een cadeautje en meer, voor kinderen van 4 tot 12 jaar

- Kinderhulp: Voor kinderen en jongeren van 0 tot 21 jaar die opgroeien in armoede. Wanneer andere organisaties niet kunnen helpen, helpt Kinderhulp. Bijvoorbeeld voor een dagje uit, fiets, opleiding, leesboek, winterjas of cadeautje
  - Zie ook: https://hilversum.nl/kinderen-onderwijs-sport/gratis-goedkope-mogelijkheden-voor-kinderen

In het coalitieakkoord 'Hilversum Koesteren' is bovendien vastgelegd dat inwoners actief ondersteund dienen te worden om energiearmoede tegen te gaan. Het college, de ambtelijke organisatie en maatschappelijke partners werken intensief samen aan de Aanpak Energiearmoede, vastgesteld door het college op 31 mei 2022.

3. *Heeft u een adequaat zicht op groepen financieel kwetsbare gezinnen binnen Hilversum.*
Het college heeft de huishoudens met een bijstandsuitkering goed in beeld. Werkende armen en huishoudens met een inkomen boven de 130% van het wettelijk sociaal minimum komen ook in de financiële problemen vanwege de gestegen energierekening. Deze groep is minder goed in beeld, omdat wij hen nog niet kennen en zij het niet gewend zijn zich te melden bij het Sociaal Plein voor hulp. In het plan waar het college aan werkt (zie vraag 6) worden ook maatregelen uit gewerkt om deze nieuwe groep huishoudens te bereiken en hen te informeren over de ondersteuning die het Sociaal Plein kan bieden.

4. *Kunt u aangeven op welke wijze nu reeds gezinnen met financiële zorgen ondersteunt en verder kunt ondersteunen.*
Het huidige beleid is er op gericht om te voorkomen dat betalingsachterstanden van huishoudens oplopen en zich ontwikkelen tot problematische schulden. Via de vroegsignalering worden meldingen van vaste lasten partners (huur, zorgverzekering, water en energie) ontvangen over inwoners die betalingsachterstanden hebben. Zij worden proactief benaderd voor het bieden van hulp bij het oplossen van de betalingsproblemen. Met het minimabeleid worden inwoners met een laag inkomen financieel ondersteunt door middel van het verstrekken van een tegemoetkoming voor bijzondere kosten. Voorbeelden hiervan zijn: de tegemoetkoming in de kosten van maatschappelijk, sociale en culturele activiteiten (activeringsregeling en het kindpakket) en de tegemoetkoming voor de vervanging van witgoed (de duurzame gebruiksgoederenregeling). Via maatwerk (bijzondere bijstand) is het waar nodig mogelijk om individuele gezinnen te ondersteunen die ondanks bovenstaande regelingen in financieel zeer zwaar weer belanden. Huishoudens met een inkomen boven de 110% het sociaal wettelijk minimum kunnen ook in aanmerking komen voor bijzondere bijstand op basis van maatwerk wanneer zij geen draagkracht hebben.

   Vanwege de sterk gestegen energietarieven kunnen inwoners met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum in 2022 een beroep doen op de eenmalige energietoeslag ter hoogte van € 1300,00. Daarnaast is de aanpak energiearmoede eind september gestart. Met deze aanpak, door het college vastgesteld op 31 mei 2022, willen we 1500 huishoudens bereiken en ondersteunen bij het verlagen van de energierekening.

5. *Ziet u mogelijkheden om de huidige regelingen nog meer bekend te maken bij onze inwoners, bijvoorbeeld middels een grote campagne.*
Er wordt op dit moment gewerkt aan een communicatieplan om de bekendheid van de minimaregelingen en de energiearmoede maatregelen te vergroten. Maandelijks zal er aandacht besteed worden aan één van de regelingen via de gebruikelijke communicatiekanalen. In januari 2023 word ook de nieuw folder verspreid onder minima.

6. *Ziet u mogelijkheden om de bestaande regelingen uit te breiden, zodat een bredere groep inwoners (financieel) ondersteund kan worden.*
   Momenteel werkt het college ook aan een plan voor het uitbreiden en maximaliseren van de minimaregelingen van de gemeente Hilversum. Met dit plan wil het college de bestaanszekerheid verbeteren van de Hilversumse huishoudens die vanwege de gedaalde koopkracht in de financiële problemen dreigen te komen. De raad wordt in Q4 van 2022 middels een collegebrief over de inhoud van het plan geïnformeerd. In 2023 zullen college en raad starten met het traject om nieuw minimabeleid te ontwikkelen.

7. *Kunt u aangeven of er voldoende capaciteit en kennis bij de instanties als jeugdzorg, ggd jeugd, schuldhulpverlening en de gemeente zelf om een toestroom adequaat en tijdig bij te staan*.
   Voor wat betreft capaciteit bij jeugdhulporganisaties zien we over het algemeen dat er sprake is van een krappe arbeidsmarkt. Bij de jeugdconsulenten van de gemeente hebben we op dit moment voldoende bezetting voor de huidige vraag. Als deze zal toenemen, dan zullen we extra jeugdconsulenten moeten inzetten. De consulenten voeren een breed gesprek en hebben een signalerende functie. Zij verwijzen naar schuldhulpverlening of andere organisaties indien nodig. Hulpverleningsorganisaties hebben ook een signalerende functie. Op dit moment is de capaciteit bij schuldhulpverlening voldoende. Als het aantal meldingen van inwoners met geldzorgen toeneemt, zal er meer personeel nodig zijn. Het college houdt de toestroom nauwlettend in de gaten. Op het moment dat de huidige personele bezetting ontoereikend is voor het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening, zal hierop actie worden ondernomen

8. *Kunt u in gesprek gaan met scholen, sportverenigingen en cultuurinstellingen om te inventariseren wat deze organisaties al doen en verder kunnen doen om kinderen en gezinnen laagdrempelig te ondersteunen.*
   Met scholen zijn we regelmatig in gesprek. In die gesprekken attenderen we hen op de organisaties die zich richten op gezinnen met een laag inkomen. Een aantal scholen in Hilversum maakt gebruik van het jeugdeducatiefonds om kinderen en gezinnen laagdrempelig te ondersteunen. Sport- en cultuurverenigingen zijn bekend met het jeugdfonds sport en cultuur.

9. *Gegeven dat schaamte een rol kan spelen bij het tijdig om hulp of ondersteuning vragen, kunt u aangeven of er mogelijkheden zijn om hulp en ondersteuning te veralgemeniseren. Bijvoorbeeld door in heel Hilversum schoolfruit en schoolmelk in te voeren, of door elk Hilversums kind een bon te geven voor sportcontributie, muzieklessen, bibliotheekbezoek of zwemles.*
   We begrijpen dat schaamte een rol speelt. Er is een aantal ‘algemene voorzieningen’ die voor iedereen (gratis) toegankelijk zijn zoals kinderwerk, jongerenwerk en buurtsportcoaches, bibliotheek (tot 18 jaar), etc. Tegelijkertijd zien we niet veel in incidentele bonnen voor elk kind. De lijn is namelijk om ondersteuning te bieden aan kinderen en gezinnen die het nodig hebben. Zie hiervoor de genoemde regelingen onder vraag 1.

10. *In hoeverre komen bij de komende programmabegroting nieuwe beleidstoevoegingen of initiatieven om werk te maken van deze zorgwekkende ontwikkelingen?*
    De financiële ruimte voor nieuw beleidstoevoegingen of initiatieven staat benoemd in de begroting voor 2023. In de begroting is voor 2023 en 2024 een bedrag van 1 miljoen euro opgenomen om kwetsbare huishoudens extra te ondersteunen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top

GEMEENTE HILVERSUM
POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM

BEZOEKADRES:
RAADHUIS
DUDOKPARK 1
TELEFOONNUMMER: 14 035
WWW.HILVERSUM.NL

Aan de gemeenteraad
cc college van B en W
cc pers

DATUM 14 oktober 2022
ZAAKNUMMER 1207082
BEHANDELD DOOR Annette Keates
TELEFOON (035) 629 2024
UW KENMERK
BIJLAGEN

BETREFF Beantwoording art. 41 vragen van de fractie van Democraten Hilversum over schuldhulpverlening ivm de stijgende energieprijzen

Geachte raads- en commissieleden,

Op 9 september 2022 heeft de fractie van Democraten Hilversum artikel 41 vragen gesteld over schuldhulpverlening in verband met de stijgende energieprijzen. Middels deze brief beantwoorden wij uw vragen.

1. *Hoe ziet de ontwikkeling van Hilversummers met een schuldhulpregeling er per maand uit sinds januari 2022? Het gaat hier zowel over instroom, uitstroom (door het voldoen aan eisen) en mensen die uit regelingen zijn gevallen.*

   Inwoners met geldzorgen kunnen zich melden bij de gemeente. Er wordt gekeken of iemand met informatie en advies weer op weg geholpen kan worden, of dat er meer hulp nodig is. Als er meer hulp nodig is, kan een schuldregeling gestart worden. Onderstaande cijfers geven weer hoeveel mensen per maand zijn ingestroomd in een schuldregeling in het eerste en tweede kwartaal, en hoeveel mensen zijn uitgestroomd. Van deze uitstroom is slechts één persoon uitgevallen doordat diegene zich niet aan de afspraken hield. Dit had niet te maken met de te hoge energiekosten.

Maand	**Instroom in schuldregeling**	**Uitstroom uit schuldregeling**
Januari	9	0
Februari	9	8
Maart	8	2
April	7	6
Mei	6	10
Juni	13	3

Tabel 1. Instroom en uitstroom uit schuldhulpregelingen

2. *Kan het college iets zeggen over de redenen van uitval uit schuldhulpregelingen in Hilversum? Deelt het college de zorgen van de NVVK over de stijgende energierekeningen? Waarom wel/niet?*
   De uitval uit een lopende schuldregeling in Hilversum is zeer laag. In de eerste twee kwartalen van 2022 Is dit slechts één keer gebeurd. Dit kwam doordat diegene zich niet aan de afspraken hield. Dit had niet te maken met de te hoge energiekosten.

   Op dit moment vallen er nog geen inwoners uit de schuldregeling vanwege de hoge energielasten. Het college deelt de zorgen van de NVVK over de stijgende energierekeningen. Zeker op het moment dat de eindafrekening betaald moet worden, gaat het gebeuren dat inwoners die in een schuldentraject zitten deze niet direct kunnen betalen.

   De schuldhulpverleners van de gemeente staan klaar om inwoners in een schuldenregeling te helpen op het moment dat zij nieuwe schulden dreigen te moeten maken vanwege een hoge energierekening. Er zal dan gekeken worden of er een oplossing gevonden kan worden met de schuldeisers van het lopende schuldentraject, met de energieleverancier, of dat de gemeente bijvoorbeeld kan bijspringen met bijzondere bijstand, om te voorkomen dat iemand uit de schuldregeling wordt gezet.

3. *Verwacht het college een toestroom van Hilversummers in schuldhulpregelingen later dit jaar? Waarom wel/niet? Zo ja, welke voorbereidingen worden er getroffen om deze toestroom in goede banen te leiden?*

   Op 20 september 2022 heeft het kabinet tijdens Prinsjesdag maatregelen aangekondigd in verband met de stijgende energieprijzen. Er komt een maximumtarief voor gas en stroom en er wordt een noodfonds aangelegd voor mensen die alsnog in de problemen komen. Deze maatregelen zullen de financiële problemen verzachten.

   Het college verwacht desondanks een toestroom van inwoners met geldzorgen. Dit heeft niet alleen te maken met de gestegen energieprijzen, maar ook met de gestegen prijzen voor bijvoorbeeld boodschappen. Het is alleen nog niet duidelijk wanneer deze toestroom gaat beginnen. De stap naar hulp is vaak ook niet direct gezet, waardoor we de toestroom naar de gemeente met vertraging verwachten. Toch zijn er wel mogelijkheden voor ons om financiële problemen in een vroeg stadium te signaleren:

   1. Vroegsignalering is een wettelijke taak van de gemeente en van onze vaste lasten partners (huur, energie, water en zorgverzekering). Via de vroegsignalering ontvangen wij maandelijks een overzicht van alle huishoudens met betalingsachterstanden. De vroegsignalering is daarmee een uitstekend middel om te monitoren of de financiële problemen van huishoudens verergeren.
   2. Niet alle inwoners hebben direct zwaardere hulp van de gemeente nodig, soms is hulp van bijvoorbeeld een vrijwilliger voldoende. Om te monitoren of het aantal hulpvragen bij onze partners stijgt, hebben wij nauw contact met partners zoals Versa Welzijn, Schuldhulpmaatje en Humanitas. Wij zijn met hen in gesprek over aantallen meldingen, maar ook over de aard en de ernst van de problematiek die zij tegenkomen.
   3. Via landelijke kennisnetwerken, en expertisecentra (Divosa, NVVK, Stimulansz) houden wij het laatste nieuws in de gaten en delen kennis en ervaringen met andere gemeentes.

   Naast externe signalen, houden wij natuurlijk ook nauwlettend in de gaten hoeveel inwoners contact met de gemeente zoeken voor hulp bij hun schulden. Op het moment dat wij merken dat er op casusniveau problemen spelen die te maken hebben met de huidige energiecrisis en inflatie, dan zullen we deze signalen direct opschalen naar het management. Daarnaast wordt er op managementniveau tweewekelijks overleg gevoerd over de instroomcijfers bij schuldhulpverlening.

Als de aantallen aanmeldingen toenemen, zullen wij de capaciteit in team schuldhulpverlening opschalen om ervoor te zorgen dat iedereen die hulp vraagt bij de gemeente ook geholpen kan worden.
Gezien de huidige crisissituatie wordt er breder gekeken naar wat wij als gemeente nog meer kunnen doen voor inwoners die het financieel niet meer redden. U wordt eind 2022 per brief geïnformeerd over de maatregelen die wij lokaal gaan inzetten voor deze doelgroep.

4. *Is het college bereid om de aanspraak op bijzondere bijstand te verruimen met als doel ervoor te zorgen dat mensen met een schuldhulpregeling aan hun eisen kunnen blijven voldoen? Waarom wel/niet? Zo ja, welke maatregelen gaat het college treffen om dit op korte termijn mogelijk te maken?*

Het college is momenteel aan het inventariseren welke mogelijkheden er zijn om de inwoners die door de gestegen energietarieven in de financiële problemen komen te ondersteunen. Dit geldt ook voor inwoners met een schuldregeling. De bijzondere bijstand is één van de mogelijkheden om deze groep te ondersteunen.

Wanneer iemand in een schuldregeling aangeeft zijn aflossing of zijn rekeningen niet te kunnen betalen, zal worden bekeken op welke manier die persoon het beste ondersteund kan worden. Er zal zeker creatief gekeken worden naar mogelijkheden om te zorgen dat iemand niet uit de schuldregeling wordt gezet.

5. *Is het college bereid om de inzet op schuldhulpverlening op korte termijn te vergroten met als doel meer begeleiding te kunnen bieden en beter af te kunnen stemmen met schuldeisers? Waarom wel/niet?*

Het college houdt de toestroom nauwlettend in de gaten. Op het moment dat de huidige personele bezetting ontoereikend is voor het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening, zal hierop onmiddellijk actie worden ondernomen.

6. *Is er bij de gemeente Hilversum ook al een toename van meldingen van inwoners met betalingsachterstanden? Zo ja, kunt u dit toelichten in aantallen over de afgelopen 6 maanden?*

De gemeente krijgt via de vroegsignalering maandelijks te zien welke huishoudens een betalingsachterstand hebben bij één van de vaste lasten (huur, water, energie en zorgverzekering). De afgelopen 6 maanden zijn de aantallen als volgt:

Maand	**Aantal meldingen**
Maart	233
April	277
Mei	265
Juni	280
Juli	329
Augustus	280

Tabel 2. Meldingen vroegsignalering

Zoals te zien is in bovenstaande tabel, is het aantal meldingen het afgelopen half jaar gestegen. Het aantal meldingen zit nu rond de 300 per maand.

7. *Verwacht het college een toestroom van Hilversummers die hun energienota later dit jaar niet meer kunnen betalen, en Hilversummers met betalingsproblemen door de stijgende prijzen / inflatie? Waarom wel/niet? Zo ja, welke ondersteuning en maatregelen wilt het college voor deze groep gaan bieden? Zijn er al voorbereidingen getroffen om deze toestroom in goede banen te leiden?*

Het college verwacht een toestroom van inwoners met betalingsproblemen. Wanneer deze toestroom zichtbaar gaat worden, is nog niet bekend. Uiteraard houden wij dit nauwlettend in de gaten. De instroomcijfers worden maandelijks gemonitord. De gemeenteraad wordt over de instroom ieder kwartaal geïnformeerd middels het Raadsdashboard.

Op dit moment is het college aan het inventariseren welke mogelijkheden de gemeente heeft om inwoners met geldproblemen te ondersteunen. Deze maatregelen zullen uiteraard in samenspel met de maatregelen van het Rijk uitgevoerd worden.

Indien er extra capaciteit nodig is om de toestroom aan te kunnen, dan wordt daarop actie ondernomen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris,	de burgemeester,
mr. C.P. Torres Barrera	dr. ir. G.M. van den Top

16 september 2022

Schriftelijke vragen art. 41 over armoede in gezinnen

Via verschillende kanalen en berichtgevingen worden we op de hoogte gebracht van stijgende energieprijzen. Deze energieprijzen zelf zorgen momenteel en in de nabije toekomst tot grote financiële problemen bij een grote en diverse groep Hilversummers. Daarnaast zijn deze hoge prijzen inmiddels doorgesijpeld naar vele andere basisbehoeften, waarmee de financiële gezondheid van Hilversum en haar inwoners verder onder druk komt.
Als CDA Hilversum maken wij ons grote zorgen over de gevolgen van deze toegenomen lasten voor onze inwoners. Financiële stress leidt vaak tot aanvullende problemen op het gebied van fysieke en mentale gezondheid en kan onnodige spanning opleveren binnen gezinnen en families.
Hier komt bij dat deze vorm van armoede breed om zich heen kan slaan en kenmerken aan gaat nemen van verborgen armoede. Schaamte voor de ontstane situatie en onbekendheid met gemeentelijke regelingen maakt dat hulpverlening van de gemeente te laat kan komen.
Indien gezinnen gedwongen worden tot bezuinigingen kan dit ten koste gaan van sport en cultuuractiviteiten van hun kinderen. Elders in het land leidt deze situatie al tot kinderen die meerdaags zonder eten zitten. Komende winter zou dit tevens kunnen leiden tot onverwarmde huizen met potentiële gezondheidsproblematiek tot gevolg. Sociale uitsluiting ligt hiermee op de loer, met grote gevolgen voor de mentale gezondheid van onze kinderen. Kinderen die net herstellend zijn van een lange periode met lockdowns en onzekerheid.
Middels deze vragen willen wij voorkomen dat het welzijn van kinderen en gezinnen aangetast wordt én willen we ervoor zorgen dat de gemeente goed uitgerust is om gezinnen waar nodig en mogelijk te ondersteunen.

Met die noodzaak willen we als CDA een aantal vragen stellen op grond van artikel 41

1. In hoeverre bent u op de hoogte en deelt u bovenstaand geschetst beeld?

2. Bent u met ons van mening dat er in deze tijd een belangrijke inspanningsplicht bij de gemeente ligt om welzijn van kinderen en gezinnen te waarborgen?

3. Heeft u een adequaat zicht op groepen financieel kwetsbare gezinnen binnen Hilversum?

4. Kunt u aangeven op welke wijze u nu reeds gezinnen met financiële zorgen ondersteunt en verder kunt ondersteunen?

5. Ziet u mogelijkheden om de huidige regelingen nog meer bekend te maken bij onze inwoners, bijvoorbeeld middels een grote campagne?

6. Ziet u mogelijkheden om de bestaande regelingen uit te breiden, zodat een bredere groep inwoners (financieel) ondersteund kan worden?

7. Kunt u aangeven of er voldoende capaciteit en kennis is bij instanties als jeugdzorg, ggd jeugd, schuldhulpverlening en de gemeente zelf om een toestroom adequaat en tijdig bij te staan?

8. Kunt u in gesprek gaan met scholen, sportverenigingen en cultuurinstellingen om te inventariseren wat deze organisaties al doen en verder kunnen doen om kinderen en gezinnen, laagdrempelig te ondersteunen.
9. Gegeven dat schaamte een rol kan spelen bij het tijdig om hulp of ondersteuning vragen, kunt u aangeven of er mogelijkheden zijn om hulp en ondersteuning te veralgemeniseren. Bijvoorbeeld door in heel Hilversum schoolfruit en schoolmelk in te voeren, of door elk Hilversums kind een bon te geven voor sportcontributie, muzieklessen, bibliotheekbezoek of zwemles.

10. In hoeverre komen bij de komende programmabegroting nieuwe beleidstoevoegingen of initiatieven om werk te maken van deze zorgwekkende ontwikkelingen?

1 https://nos.nl/artikel/2443350-jeugdfonds-waarschuwt-door-inflatie-minder-kinderen-op-sport-en-muziekles
2 https://ridderkerksdagblad.nl/Rotterdam%20&%20Regio/11-jarige-leerling-in-rotterdam-lombardijen-onwel-door-de-honger
3 Plantinga, A., Zeelenberg, M., & Breugelmans, S. M. (2018). De effecten van armoede op voelen, denken en doen

Gert-Jan Postma
CDA Hilversum

Schriftelijke vragen (art. 41 RvO), Democraten Hilversum, Atie van de Beek

Taakhouder: Minima, schulden, schuldhulpverlening, rondkomen

Hilversum, 09 september 2022

Geacht College,

De NOS https://nos.nl/artikel/2443084-mensen-dreigen-uit-schuldhulpregeling-te-vallen-door-hoge-energierekening berichtte recentelijk dat organisaties in de schuldhulpverlening zich zorgen maken over mensen met een schuldhulpregeling die door gestegen energiekosten in de financiële problemen komen. In een schuldhulpregeling moeten inkomsten en uitgaven op orde zijn, zodat er geld overblijft om schulden af te lossen. Door stijgende energierekeningen wordt dit bedrag steeds kleiner, waardoor het risico ontstaat dat mensen niet voldoen aan voorwaarden van regelingen en daardoor uit deze regelingen vallen. (*1)

De fractie van Democraten Hilversum maakt zich zorgen over deze ontwikkeling en vindt het belangrijk dat Hilversummers die in schuldhulpregelingen niet buiten de regeling gaan vallen. Daarnaast maken wij ons zorgen over een mogelijke toestroom van Hilversummers in schuldhulpregelingen en of betalingsproblemen later dit jaar veroorzaak door de stijgende energiekosten en inflatie.

1. Hoe ziet de ontwikkeling van Hilversummers met een schuldhulpregeling er per maand uit sinds januari 2022? Het gaat hier zowel over instroom, uitstroom (door het voldoen aan eisen) en mensen die uit regelingen zijn gevallen.

2. Kan het college iets zeggen over de redenen van uitval uit schuldhulpregelingen in Hilversum? Deelt het college de zorgen van de NVVK over de stijgende energierekeningen? Waarom wel/niet?

3. Verwacht het college een toestroom van Hilversummers in schuldhulpregelingen later dit jaar? Waarom wel/niet? Zo ja, welke voorbereidingen worden er getroffen om deze toestroom in goede banen te leiden?

4. Is het college bereid om de aanspraak op bijzondere bijstand te verruimen met als doel ervoor te zorgen dat mensen met een schuldhulpregeling aan hun eisen kunnen blijven voldoen? Waarom wel/niet? Zo ja, welke maatregelen gaat het college treffen om dit op korte termijn mogelijk te maken?

5. Is het college bereid om de inzet op schuldhulpverlening op korte termijn te vergroten met als doel meer begeleiding te kunnen bieden en beter af te kunnen stemmen met schuldeisers? Waarom wel/niet?

Grote gemeenten https://fd.nl/economie/1450804/schuldenexplosie-huishoudens-aanstaande-waarschuwen-steden-en-corporaties-pgi2aasxHlEo?utm_medium=social&utm_source=twitter&utm_campaign=earned&utm_content=20220907 en woningcorporaties verwachten dit najaar een schuldenhausse. Inwoners en huurders gaan in toenemende mate gebukt onder hogere energielasten en duurdere boodschappen. In Amsterdam en Den Haag loopt het aantal burgers dat de rekening van zorgverzekeraar, energiebedrijf of verhuurder niet meer kan betalen nu al snel op. Den Haag en Amsterdam zien dat nu al terug in de cijfers. Gemeenten kunnen na een wetswijziging sinds vorig jaar al in een vroeg stadium meldingen krijgen van nutsbedrijven, verhuurders en zorgverzekeraars over de betalingsachterstanden van inwoners. (*2)

De fractie van Democraten Hilversum maakt zich zorgen over deze ontwikkeling en vindt het belangrijk dat Hilversummers de juiste ondersteuning en begeleiding kunnen ontvangen van de gemeente zodat de betalingsproblemen en schulden worden verminderd en of voorkomen.

6. Is er bij de gemeente Hilversum ook al een toename van meldingen van inwoners met betalingsachterstanden? Zo ja, kunt u dit toelichten in aantallen over de afgelopen 6 maanden?

7. Verwacht het college een toestroom van Hilversummers die hun energienota later dit jaar niet meer kunnen betalen, en Hilversummers met betalingsproblemen door de stijgende prijzen / inflatie? Waarom wel/niet? Zo ja, welke ondersteuning en maatregelen wilt het college voor deze groep gaan bieden? Zijn er al voorbereidingen getroffen om deze toestroom in goede banen te leiden?

Wij zien de beantwoording met belangstelling tegemoet.

Atie van de Beek, Democraten Hilversum

Noot:

1: Mensen dreigen uit schuldhulpregeling te vallen door hoge energierekening (nos.nl)

2: https://fd.nl/economie/1450804/schuldenexplosie-huishoudens-aanstaande-waarschuwen-steden-en-corporaties-pgi2aasxHlEo?utm_medium=social&utm_source=twitter&utm_campaign=earned&utm_content=20220907